

Polumjer trokutu upisane kružnice

Područje: Geometrija

Tema: Polumjer trokutu upisane kružnice

Ishodi: Učenik će prikazati vezu polumjera kružnice upisane trokutu s njegovim poluopsegom i površinom

Materijal: Papir, šestar, trokut, flomasteri, škare

Razina: 14-15 godina

Značajne točke u trokutu

Trokutu upisana kružnica je najveća kružnica koju trokut sadrži, a stranice trokuta leže na tangentama kružnice.

Simetrale triju unutarnjih kutova trokuta sijeku se u jednoj točki. U Euklidovim Elementima, Propozicija 4 Četvrte knjige dokazuje da je ta točka središte tom trokutu upisane kružnice.

Radi se o točki koja je jednako udaljena od svake od triju stranica trokuta. Zajedno s težištem, ortocentrom i središtem trokuta opisane kružnice, to je jedna od četiri karakteristične točke trokuta koje su znali stari Grci i ona koja općenito ne leži na Eulerovom pravcu.

Zašto je prtljažni prostor turističkog autobusa na njegovom dnu?

Objašnjenje: Što je niže težište sustava (ili središte mase), sustav će biti stabilniji. Iz istog razloga dodatni putnici ne smiju biti smješteni na gornjoj razini prepunog autobusa na kat.

Zašto su trkaći automobili građeni niski i široki?

Opet iz istog razloga, niže težište čini sustav stabilnijim. S nižim središtem mase vozač također može ulaziti u oštre zavoje veicom brzinom bez rizika prevrtanja.

Pretpostavimo da ste urbanist i povukli ste sredstva iz tri grada: Delhija, Noide i Gurgaona za pokretanje rekreacijskog kluba.

Pitanje je na kojem mjestu bi ga trebalo smjestiti kako bi bio jednako udaljen od sva tri grada.

Objašnjenje: Označite sva tri grada na karti. Spojite ih linijama kako biste dobili trokut i pronađite središte njegove opisane kružnice. To je mjesto koje je jednako udaljeno od sva tri grada.

Veza između polumjera trokutu upisane kružnice, njegovog poluopsega i površine.

U svakom trokutu vrijedi jednakost:

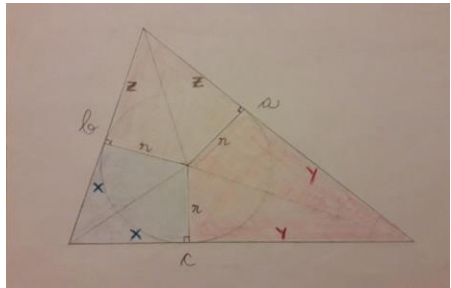
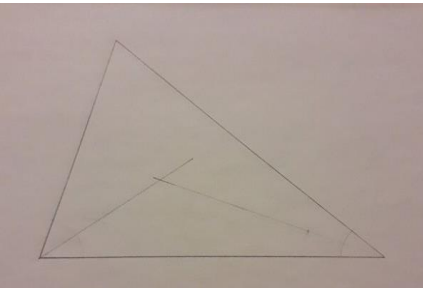
$$r = \frac{P}{s},$$

gdje je r radijus kružnice upisane trokutu, P površina trokuta, a s poluopseg trokuta, $s = \frac{a+b+c}{2}$

1

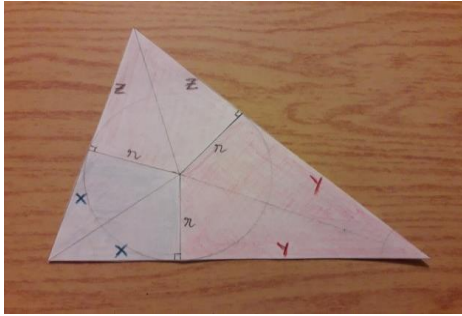
Uzmite komad papira i nacrtajte trokut. Konstruirajte kružnicu upisanu trokutu. Spojite središte kružnice s točkama dirališta sa stranicama trokuta te vrhovima trokuta.

$a+b+c=2(x+y+z)$, iz čega slijedi $p=x+y+z$

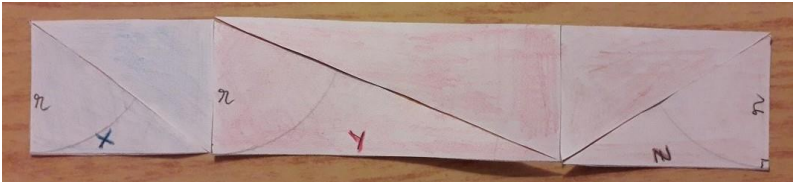
2

Izrežite iz trokuta 6 novonastalih trokuta.

3

Presložite trokute tako da dobijete pravokutnik sa stranicom duljine r i drugom duljine $x+y+z$.

4

Površina prvotnog trokuta jednaka je površini pravokutnika, dakle $P = r(x + y + z)$, $P = rs$